

LI
H

CK.0000077450

VĂN HỌC NGHỆ THUẬT VIỆT NAM
UẬT CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ VIỆT NAM

VŨ QUANG LIỄN - VŨ QUANG DŨNG
NGHIÊM XUÂN MỪNG

VĂN HÓA LÀNG PHƯỢNG DỤC

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

**LIÊN HIỆP CÁC HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT VIỆT NAM
HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ VIỆT NAM**

**VŨ QUANG LIÊN - VŨ QUANG DŨNG -
NGHIÊM XUÂN MỪNG**

Sưu tầm, biên soạn và giới thiệu

**VĂN HÓA
LÀNG PHƯỢNG DỰC**

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

**ĐỀ ÁN BẢO TỒN, PHÁT HUY GIÁ TRỊ
TÁC PHẨM VĂN HỌC, NGHỆ THUẬT
CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ VIỆT NAM**

Cố vấn Ban Chỉ đạo: Nhà thơ Hữu Thịnh

Chủ tịch Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam

BAN CHỈ ĐẠO

1. Nhà văn Tùng Điền (Trần Quang Điền) *Trưởng ban*
2. Nhà nghiên cứu, TS. Đoàn Thanh Nô *Phó Trưởng ban*
3. TS. Trịnh Thị Thủy *Phó Trưởng ban*
4. Nhạc sĩ Nông Quốc Bình *Ủy viên kiêm Giám đốc*
5. GS.TS. Nguyễn Xuân Kính *Ủy viên*
6. PGS.TS. Lâm Bá Nam *Ủy viên*
7. ThS. Vũ Công Hội *Ủy viên*
8. ThS. Phạm Văn Trường *Ủy viên*
9. ThS. Nguyễn Nguyên *Ủy viên*
10. ThS. Nguyễn Ngọc Bích *Ủy viên*

Giám đốc

Nhạc sĩ Nông Quốc Bình

LỜI GIỚI THIỆU

Ủy ban toàn quốc Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam là tổ chức chính trị - xã hội - nghề nghiệp, thành viên của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, mái nhà chung của các Hội Văn học nghệ thuật cả nước. Liên hiệp gồm 74 tổ chức thành viên với trên 45.000 hội viên là văn nghệ sĩ thuộc các Hội Văn học nghệ thuật chuyên ngành Trung ương và các Hội Văn học nghệ thuật tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, trong đó có Hội Văn học nghệ thuật các Dân tộc thiểu số Việt Nam.

Trải qua gần 25 năm hình thành và phát triển, đến nay Hội Văn học nghệ thuật các Dân tộc thiểu số Việt Nam đã có hơn một nghìn hội viên, trong đó gần 600 hội viên là người dân tộc thiểu số hoạt động tại 34 tổ chức cơ sở và các chi hội, tỉnh thành hội trong cả nước. Trong giai đoạn từ năm 1999 đến nay, được sự quan tâm của Đảng và Nhà nước, đã có hàng nghìn công trình, tác phẩm văn học, nghệ thuật các dân tộc thiểu số Việt Nam được sưu tầm, nghiên cứu, biên dịch, sáng tạo.

Bộ sách này là một phần của Đề án “Bảo tồn, phát huy giá trị tác phẩm văn học, nghệ thuật các dân tộc thiểu số Việt Nam”, với mục tiêu là thực hiện chính sách dân tộc của Đảng, Nhà nước nhằm bảo tồn, phát huy giá trị tác phẩm văn học, nghệ thuật các dân tộc thiểu số Việt Nam; quảng bá di sản văn hóa các dân tộc thiểu số Việt Nam với bạn bè thế giới; góp phần xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc và xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc, thúc đẩy tiến trình đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế; bổ sung nguồn tài liệu phục vụ công tác giảng dạy, nghiên cứu, trao đổi, giao lưu và phát triển văn hóa giữa các tộc người, nhân dân trong và ngoài nước, với cộng đồng quốc tế.

Bộ sách là kết quả từ kho tài liệu hàng nghìn công trình, tác phẩm đã được nghiên cứu, sưu tầm, biên dịch, sáng tạo qua nhiều thế hệ tác giả, nghệ nhân, hội viên của Hội Văn học nghệ thuật các Dân tộc thiểu số Việt Nam.

Trong quá trình thực hiện bộ sách, Ban Chỉ đạo mong nhận được góp ý của quý bạn đọc gần xa.

TM. BAN CHỈ ĐẠO
TRƯỞNG BAN

Nhà văn Tùng Điền

Phó Chủ tịch Thường trực

Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam

LỜI NÓI ĐẦU

*Phượng Vũ mùa xuân chim mùa cánh
 Tình yêu nâng bước buổi đi về
 Dài đê còn thắt hoa bướm trắng
 Hay là chiều ngọt ở trên mi^(*).*

Hàng ngàn, hàng vạn những câu thơ của những người con làng Phượng Vũ qua bao thế hệ đã ra đời trong tình yêu quê, yêu người đẹp như thế. Phượng Vũ nay thuộc xã Phượng Dục huyện Phú Xuyên thủ đô Hà Nội, nằm cách trung tâm Hà Nội chừng 30km về phía nam. Cho đến nay, trải qua bao thăng trầm của lịch sử và biến đổi của thời gian, cho dù cuộc sống nơi thôn hoa đô hội hôm nay có đổi thay đến chóng mặt thì nơi đây quang cảnh vẫn bình dị, hiền hòa, làng Phượng Vũ vẫn lưu giữ được dáng nét của một làng quê Việt vùng đồng bằng Bắc Bộ với đầy đủ mô típ cây đa - bến nước - mái đình và những giá trị văn hóa truyền thống Việt Nam. Điều đặc biệt hơn nếu như chúng ta biết được đây là một ngôi làng cổ

(*) *Chiều Phượng Vũ* của Xuân Mừng.

có truyền thống văn chương khoa bảng, đã sản sinh ra nhiều văn nhân kẻ sĩ tên tuổi thì làng quê ấy lại càng gần gũi biết bao nhiêu.

Làng Phượng Vũ xưa làng mang tên Phượng Dục. Các cụ trong làng bảo rằng vì kỵ húy vua Dục Tông (Tự Đức) nên Phượng Dục biến thành Phượng Vũ để tỏ lòng tôn kính, khỏi kỵ húy, mà không mất đi cái hay cái đẹp của tên làng. Phượng Dục xưa thuộc huyện Thượng Phúc, phủ Thường Tín, trấn Sơn Nam. Đây là vùng đất cổ của nền văn minh sông Hồng. Theo các bậc cao niên và các nhà nghiên cứu thì nguồn gốc xuất hiện của làng có thể có từ trên dưới nghìn năm. Là một vùng trũng ven sông nằm ở phía Tây Bắc của huyện Phú Xuyên với thế đất mở ra, thế sông châu lại ôm bọc lấy làng. Phía trước mặt là cánh đồng rộng bao la bát ngát, phía sau là hồ nước rời rợi xanh trong. Làng có hình mình thuyền cánh phượng, có lẽ cũng chính vì thế mà Phượng Dục thành tên. Quan niệm người xưa cho rằng phượng là một loài chim quý, một trong tứ linh: long, ly, quy, phượng. Dùng chữ Phượng Dục để đặt tên, người xưa đã hàm ý chọn cho làng một cái tên sang quý với ước vọng về sự sinh sôi nảy nở, sự cất cao và bay xa cho mỗi người con dân. Hồ nước mặt sau làng xưa kia chính